164. MEKTUP

١٦٤- ﴿ اَلْمَكْتُوبُ الرَّابِعُ وَالسِّتُّونَ وَالْمِائَةُ : اِلَى الْحَافِظ بَهَاءِ الدِّينِ السَّرْهَنْدِىِّ فِى بَيَانِ اَنَّ فَيْضَ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى وَارِدٌ عَلَى الْخَوَاصِّ وَالْعَوَامِّ عَلَى الدَّوَامِ وَالتَّفَاوُتَ اِنَّمَا هُوَ بِقَبُولِهِ وَعَدَمِ قَبُولِهِ مِنْ طَرَفِ الْعَبْدِ ﴾

رَزَقَكُمُ اللّٰهُ سُبْحَانَهُ اْلاِسْتِقَامَةَ عَلَى جَادَّةِ الشَّرِيعَةِ بِمَنِّهِ وَكَرَمِهِ (**اِعْلَمْ**) اَنَّ فَيْضَ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ مِنْ قِسْمِ اْلاَوْلاَدِ وَاْلاَمْوَالِ وَالْهِدَايَةِ وَالرُّشْدِ وَاِنْ كَانَ وَارِدًا عَلَى الدَّوَامِ مِنْ غَيْرِ تَفْرِقَةٍ بَيْنَ الْخَوَاصِّ وَالْعَوَامِّ وَالْكِرَامِ وَاللِّئَامِ وَلَكِنَّ التَّفَاوُتَ نَاشٍ مِنْ هَذَا الطَّرَفِ فَبَعْضٌ يَقْبَلُ الْفُيُوضَ وَآخَرُ لاَ يَقْبَلُهَا "**وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّٰهُ وَلَكِنْ كَانُوا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ**" اَلاَ تَرَى اَنَّ الشَّمْسَ تَشْرُقُ عَلَى الْقَصَّارِ وَالثَّوْبِ بِالسَّوِيَّةِ وَمَعَ ذَلِكَ تُسَوِّدُ وَجْهَ الْقَصَّارِ وَتُبَيِّضُ الثَّوْبَ وَعَدَمُ قَبُولِ فَيْضِ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ اِنَّمَا هُوَ بِسَبَبِ اْلاِعْرَاضِ عَنْ جَنَابِ قُدْسِهِ جَلَّ سُلْطَانُهُ فَاِنَّ اْلاِدْبَارَ لاَزِمٌ لِلْمُعْرِضِ وَالْحِرْمَانَ مِنَ النِّعْمَةِ وَاجِبٌ عَلَيْهِ (**لاَ يُقَالُ**) اِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْمُعْرِضِينَ مُتَنَعِّمُونَ بِتَنَعُّمَاتٍ عَاجِلَةٍ وَلَمْ يَكُنْ اِعْرَاضُهُمْ سَبَبًا لِحِرْمَانِهِمْ (**لاَنَّا نَقُولُ**) اِنَّ تِلْكَ نِقْمَةٌ ظَهَرَتْ فِى صُورَةِ نِعْمَةٍ عَلَى سَبِيلِ اْلاِسْتِدْرَاجِ لِطُغْيَانِهِمْ لِيَنْهَمِكُوا فِى اْلاِعْرَاضِ وَالضَّلاَلَةِ قَالَ اللّٰهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى "**أَيَحْسَبُونَ اَنَّمَا نُمِدُّهُمْ بِهِ مِنْ مَالٍ وَبَنِينَ نُسَارِعُ لَهُمْ فِى الْخَيْرَاتِ بَلْ لاَ يَشْعُرُونَ**" فَالدُّنْيَا وَتَنَعُّمَاتُهَا مَعَ وُجُودِ اْلاِعْرَاضِ عَيْنُ اْلاِسْتِدْرَاجِ اَلْحَذَرَ اَلْحَذَرَ.

TÜRKÇE ANLAMI

Bu mektup Hafız Bahâuddin es-Serhendî'ye yazılmış olup, Hakk Subhânehû ve Te'âlâ'nın feyzinin avam, havas herkese dâimâ aktığını, onun insanlarda farklı düzeylerde olmasının sebebinin

kul tarafından kabul edilip edilmemesiyle ilgili olduğunu açıklamaktadır.

Allah Subhânehû ihsânı ve keremiyle sizi şerî'at yolu üzerinde istikâmetle rızıklandırsın.

Bilmen gerekir ki, Hakk Subhânehû'dan gelen evlat, mallar, hidâyet ve olgunluk gibi feyizler her ne kadar avam – havas ve iyi -kötü arasını ayırt etmeksizin ve dâimî sûrette gelse de buradaki farklılık bu taraftan (kuldan) kaynaklanmaktadır. Bazıları feyizleri kabul ederken diğerleri kabul etmemektedir. *"Allah onlara zulmetmedi, fakat onlar kendi kendilerine zulmediyorlardı."* (Nahl 33).

Güneşi görmüyor musun? O, çamaşırcının ve çamaşırın üzerine aynı seviyede parladığı halde çamaşırcının yüzünü siyahlaştırır elbiseyi ise beyazlaştırır.

Hakk Subhânehû'dan gelen feyzi kabul etmemek O'nun (Celle Celâluhû) Cenâb-ı Kudsîsinden yüz çevirme sebebiyledir. Çünkü yüz çevirene yüz çevirmek gerekir ve nimetten mahrum olmak ona vacip olur.

Yüz çevirenlerin çoğu dünya nimetleriyle nimetlenmektedir ve onların yüz çevirmeleri mahrûmiyetlerine sebep olmamaktadır denemez. Çünkü biz diyoruz ki; o, nimet şeklinde gözüken bir ceza ve felakettir. Azgınlıkları sebebiyle yüz çevirmeye ve sapıklığa iyice dalıp gitmeleri için bir istidrâc sonucu olarak onlara böyle gözükür. Allah Subhânehû şöyle buyurmaktadır: *"Onlar sanıyorlar mı ki kendilerine verdiğimiz mal ve oğullar ile, onların iyiliklerine koşuyoruz? Hayır, (bu verdiğimiz dünyâ ni'metleri, onlar için bir imtihandır, fakat onlar) farkına varmayanlardır."* (Mu'minûn 55-56).

Yüz çevirme hallerine rağmen onlara dünya ve nimetlerinin verilmesi istidrâcın ta kendisidir. Aman çok dikkat edin ve sakının bundan.

KELİME ANLAMI

164. < : اَلْمَكْتُوبُ الرَّابِعُ وَالسِّتُّونَ وَالْمِائَةُ **Yüz altmış dördüncü mektup** *(Kime gönderilmiştir?)* اِلَى الْحَافِظِ بَهَاءِ الدِّينِ السَّرْهَنْدِى **Hafız Bahâuddîn Serhendî'ye** *(Ne hakkındadır?)* فِى بَيَانِ **Şunun beyanındadır ki;** اَنَّ فَيْضَ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى **Hak Sübhânehû ve Teâla'nın feyzi** وَارِدٌ عَلَى الْخَوَاصِّ وَالْعَوَامِّ **Tüm seçkin ve sıradan**

kişilere (yediden yetmişe herkese) gelmektedir *(Nasıl?)* عَلَى الدَّوَامِ **Sürekli olarak** وَالتَّفَاوُتَ **(Feyzin gelişindeki) farklılık ise** اِنَّمَا هُوَ **O sadece** بِقَبُولِهِ وَعَدَمِ قَبُولِهِ **Kabul edilip edilmemesiyle alâkalıdır** *(Kim tarafından?)* مِنْ طَرَفِ الْعَبْدِ **Kul tarafından** ➢

رَزَقَكُمُ اللّٰهُ سُبْحَانَهُ Allâh-u Teâla, sizlere ihsan etsin *(Neyi?)* اَلْاِسْتِقَامَةَ Dâim olmayı *(Ne üzere?)* عَلَى جَادَّةِ الشَّرِيعَةِ Şerîat Caddesi üzerine *(Nasıl)* بِمَنِّهِ وَكَرَمِهِ İyiliği ve cömertliğiyle (اِعْلَمْ) Bilesin ki! اَنَّ فَيْضَ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ Allâh-u Teâla'nın feyzi *(Ne yönünden olan?)* مِنْ قِسْمِ الْاَوْلَادِ وَالْاَمْوَالِ Çocuklar ve mallar *(Daha?)* وَالْهِدَايَةِ وَالرُّشْدِ Ve hidâyet ve rüşt (yönünden olan feyzi) وَاِنْ كَانَ وَارِدًا عَلَى الدَّوَامِ Her ne kadar sürekli olarak gelse de *(Nasıl?)* مِنْ غَيْرِ تَفْرِقَةٍ Ayrım yapmaksızın *(Nerede?)* بَيْنَ الْخَوَاصِّ وَالْعَوَامِّ Seçkin kişilerle sıradan kişiler وَالْكِرَامِ وَاللِّئَامِ Ve de iyilerle kötüler arasında وَلَكِنَّ التَّفَاوُتَ Ancak farklılık نَاشٍ مِنْ هَذَا الطَّرَفِ Bu taraftan (kuldan) kaynaklanmaktadır فَبَعْضٌ يَقْبَلُ الْفُيُوضَ Bir kısım insanlar feyizleri kabul eder وَآخَرُ لَا يَقْبَلُهَا Diğer bir kısım da kabul etmez وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّٰهُ Allah onlara zulmetmedi وَلَكِنْ كَانُوا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ Ancak onlar kendilerine zulmediyorlardı اَلَا تَرَى Görmez misin ki? اَنَّ الشَّمْسَ Güneş تَشْرُقُ Doğmaktadır *(Kimin üzerine?)* عَلَى الْقَصَّارِ Elbise ağartanın وَالثَّوْبِ Ve de elbisenin üzerine *(Ne oranda?)* بِالسَّوِيَّةِ Eşit oranda وَمَعَ ذَلِكَ Bununla beraber تُسَوِّدُ وَجْهَ الْقَصَّارِ Elbise ağartanın yüzünü karartır وَتُبَيِّضُ الثَّوْبَ Elbiseyi de beyazlatır وَعَدَمُ قَبُولِ فَيْضِ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ Hak Teâla'nın feyzini kabul etmemek اِنَّمَا هُوَ O sadece بِسَبَبِ الْاِعْرَاضِ Yüz çevirmek sebebiyledir *(Kimden?)* عَنْ جَنَابِ قُدْسِهِ جَلَّ سُلْطَانُهُ Saltanatı yüce Cenâb-ı Hak'tan فَاِنَّ الْاِدْبَارَ لَازِمٌ لِلْمُعْرِضِ Zira yüz çevirenden kaçmak gerekir وَالْحِرْمَانَ مِنَ النِّعْمَةِ Ve nîmetten mahrum olması da وَاجِبٌ عَلَيْهِ Ona vâciptir (لَايُقَالُ) Şöyle denilmez اِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْمُعْرِضِينَ (Allah'tan) yüz çevirenlerden çoğu مُتَنَعِّمُونَ بِتَنَعُّمَاتٍ عَاجِلَةٍ Geçici nîmetlerle müreffeh bir hayat yaşamaktadırlar وَلَمْ يَكُنْ اِعْرَاضُهُمْ سَبَبًا Onların yüz çevirmesi sebep olmadı *(Neye?)* لِحِرْمَانِهِمْ Mahrum olmalarına (Böyle

denilemez) (لاَنَّا نَقُولُ) Zira biz diyoruz ki; اِنَّ تِلْكَ نِقْمَةٌ Bunlar bir azaptır ki; ظَهَرَتْ فِى صُورَةِ نِعْمَةٍ Nîmet şeklinde görünmüştür *(Nasıl?)* عَلَى سَبِيلِ الْاِسْتِدْرَاجِ İstidraç olaraktan *(Neden?)* لِطُغْيَانِهِمْ Azgınlıklarından ötürü *(Niçin onlara böyle bir istidraç verilmiştir?)* لِيَنْهَمِكُوا Kendilerini iyice kaptırsınlar diye *(Neye?)* فِى الْاِعْرَاضِ وَالضَّلاَلَةِ Yüz çevirme ve sapıklığa قَالَ اللهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى Allâh-u Teâla buyurdu ki; "أَيَحْسَبُونَ Zannediyorlar mı ki? اَنَّمَا نُمِدُّهُمْ بِهِ مِنْ مَالٍ وَبَنِينَ Bizim, onlara verdiğimiz mal ve çocuklarla نُسَارِعُ لَهُمْ Onlar için yarışıyoruz *(Nede?)* فِى الْخَيْرَاتِ Hayır işlerinde "بَلْ لاَ يَشْعُرُونَ Hayır! Onlar anlamıyorlar فَالدُّنْيَا وَتَنَعُّمَاتُهَا Dünya ve onun zevkleri *(Ne ile beraber?)* مَعَ وُجُودِ الْاِعْرَاضِ Allah'tan yüz çevirmenin varlığıyla beraber *(Nedir?)* عَيْنُ الْاِسْتِدْرَاجِ İstidraçın ta kendisidir اَلْحَذَرَ الْحَذَرَ (Bundan) sakının, sakının!

